

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 ft, félévre 2 ft, negyedévre 1 ft. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda

Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Gyulafehérvár 1897. június 10.

Az EMKE kiküldött szervező bizottságának jelentésével beterveztett alapszabályok a választmányi tagoknak megküldettek.

Távol attól, hogy ezen alapszabályok bírálatába bocsátkozniánk, melyet ez alkalommal tekintettel az idő rövidségére, nem is tehetünk, általánosan elmondhatjuk arról azt, miként az EMKE már megerősített alapszabályaival el-lenkeztén, helytelenek sőt jogtalanok, az egyeletre nézve károsnak tartjuk. —

Ha az egyesület működését vesszük tekintetbe, nem tartjuk helyesnek a X. 12. §. egész terjedelmében.

Rég óta hallottuk annak hangoztatását, miként az egyelet működését a sok tagból álló központi választmány bénítja meg, — s azt, hogy a miatt, mert a központi választmányba sok az alapító és örökös tag, a tanácskozások vontatottak.

Engedelmet kérünk, ha a felfogás ellen eddig is tiltakoztunk és e tiltakozásunkat jelenleg is fenntartjuk.

Egy országrész kulturalis helyzetének előmozdításáról van szó, ezen cél elérése végett egy országrész polgárai igyekeztek összegyűjteni azon vagyont, mely felett ma az EMKE rendelkezik, következésképpen mindenkinek, ki azon alaphoz hozzá járult, joga van a kulturalis érdek előmozdítására befolyjni, tehetségét érvényesíteni.

De a jelenleg érvényben lévő alapszabályok jogokat biztosítottak az egyeleti tagoknak, és ezeket amasztól megfosztani nem lehet, mert az EMKE és tagjai között egy kétoldalú szerződés jött létre, melyet az EMKE egyoldalulag fel nem bonthat.

Ha az említett javaslat 12. §-a érvényre emelkedik, az egyelet alapító és örökös tagjai megvannak fosztva jogaiktól, mely abból állott, hogy a választmányi üléseken mindnyájan részt vettek, indítványozási és szavazati joggal bírtak.

E jog nem hasonlít a legtöbb adófizetőkre vonatkozó törvényben megállapított jogokhoz, mert míg ebben nincs meghatározva azon minimalis összeg, a melynél tulajdonképpen a kisebb kezdődik s míg a törvény a legfőbb adófizetők közül is csak bizonyos számú tagokat vesz fel, addig az EMKE megállapította az alapító tagok, tehát a közép összeget és a 10 ft vagy 2 ft. évi tagsági díjat fizetők közötti különbséget.

Nem census, hanem járulék után lett a választmány tagjává alapító és örökös tag, s éppen ebből következik az, miként ezeket sem egyenként, sem összesen a választmány kebeléből kizárni nem lehet.

Magára az egyesületre nézve sem tartanók helyesnek, sőt határozattan károsnak találjuk azt, ha valamely új-

jabb szabály által azon eddig tapasztalt érdeklődést csökkentenők, mert vannak olyanok, kik hazafiságuk mellett tiszta ambícióból tesznek nagyobb összegeket le az EMKE pénztárába, s önként ajánlják fel vagyonuk egy részét a végből, miként a cél eléressék, de megkívánják azt is, hogy azon áldozatokért, melyet tesznek, az igazgatásban is részt vegyenek legalább oly arányban, a mint ezt részükre az alapszabályok biztosították.

Mert van-e egyetlen közgyűlés, melyben minden ügy letárgyalható legyen, s melynek minden indítványa az elnöki enunciació után a választmány hatáskörébe ne utaltassék.

Vagy lehetséges-e az, hogy valamely indítvány a közgyűlés által tárgyalassék le a nélkül, hogy a választmány ezt előre készítette volna?

Ha tehát a választmány a 12 § szerint fog megalakulni, a tagoknak jogai csak írott malaszt marad, mert ezt soha egy közgyűlésen sem lennének képesek érvényre emelni.

Nem helyes az, hogy ezen 60 rendes és 6 póttagnak fele kolozsvári és csak hasonfele választassék be a vidékiekből.

E pont különben is kijátszásra adna alkalmat a mennyiben Kolozsvárt igen sok vidéki birtokos tartozkodik, s könnyen eshetik, hogy ezek választatnak be, s ez esetben a Kolozsvárt lakók

TÁRCZA.

Egy férj, ki megveri nejét.

Bondin ur várja nejét, ki valahova ebédre van meghíva. Madame este hazajön, még pedig igen derült kedélyhangulatban.

Férj: Milyen jó kedved van, Silvia; úgy látszik vigan voltatok Bichardéknál.

Nő (folyvást nevetve) Oh, ha tudnád, mi nevetet ennire!

Férj: Talán Bichard azt a tréfát követte el, hogy a kávét vörös hallal szervírozta.

Nő: Ah dehogy! Legyen hát, megmondom a arezul ütötte nejét!!

Férj: Lehetetlen!

Nő: Még pedig úgy, hogy majd haugos kacajra fakadtunk mindnyájan. Furesa is volt az nagyon. Bichard jobbfelől akaéja tenni a lámpát, mert fájnak a szemei; de Aglea bal felől tévé, hogy gyémántjai jobban feltűnhessenek. Így rakosgatták aztán darab ideig egyik helyről a másikra, míg Aglea végre dühös lett, felkapta a lámpát és beletette a spénatos-tál kellős közepébe. Erre Bichard ur is fogta magát s nagy birtelen arezul tite nejét. — Hahaha! Még most is nevet, nem kell, ha eszembe jut, minő arezot csinált Aglea váratlan visszatárláshoz. Azonban komolyan megfontolva a dolgot, mégis csak baragszom Bichadra, mert a férfi, ki egy nőre emeli kezét, gyáva!

Férj: Ugy van, — a legtöbb esetben.

Nő: Hogyan? A legtöbb esetben? mond inkább mindig.

Férj: Látod, édesem vannak körülmények, mikor végletekre —

Nő: Szót se többet! Talán még vakmerősködnél védelmed alá venni Bichard urat?

Férj: Nem, őh távolról sem!

Nő: Miért nevezsz mikor ezt mondd?

Férj: En nevetek? Istenem, hát hogyne nevetnék, mikor arra a szeleburdi Bichadra gondolok, ki — Nő, Mit, te brutalitását csak szeleburdiságnak nevezed? Talán magad is követnéd példáját, adandó alkalommal, nemde? Oh, meg vagyok győződve, a kedv nem hiányoznék ehez.

Férj: Hát mi hiányzik?

Nő: A bátorság! Igaz, hogy nem vagyok oly ki. hívó mint Aglea...

Férj: Oh, nem:

Nő: Milyen gúnyosan haugsulyozod e szavakat. Tehát mered a szemembe mondani, hogy én is oly kihívó vagyok, mint Aglea?

Férj: Nem, kedvesem, a világért sem. Czirakodol ugyan —

Nő: Én?

Férj: Vedd, mintha semmit sem mondtam volna. Nő: (szárazon) Nem, azt nem teszem. Nem akarom, hogy türelmes áldozatként tűntesd föl magadat. Tehát én czirakodom! Bizonytal zavarba hozná őnt uram, ha bizonyítékot kérnék ez állításához.

Férj: (nyájasan) Kedves kis galambom, nem megyek messzire s csak arra emlékeztetlek mily makkasul állítád ma reggel, hogy a művész Menier Paulin szöke.

Nő: Az igaz is.

Férj: És én biztosítalak, hogy tévedésben vagy mert barna.

Nő: En pedig mondom önnek, hogy szöke

Férj: No jól van, legyen hát szöke!

Nő: Nincs szükségem gúnyoros helybenhagyásaira, uram! Könnyű dolog valakinek az engedelkenyt játszani, mikor nincs igaza.

Férj: Jó, tehát nem volt igazam.

Nő. Más valaki, kevésbé nyakas mint ön, így szólna: Edes nőm, bocsásd meg a miért azt állítám, hogy Menier Paulin barna.

Férj. Igazad van tökéletesen. Hát azt akarod, hogy Menier Paulin szöke legyen? Nő, nem bánom; ha úgy tetszik, lehet én tőlem zöld is.

Nő. (haragosan) Mit, zöld? Azt hiszi ön, hogy bolonddal beszélsz? Mivel ilyen hangot enged meg magának, szemébe mondom, hogy szöke, szöke, szöke.

Férj. Akár csepűszintű, ha úgy kívánod. Meg vagy most elégedve?

Nő. Azt veszem ki az ön szavaiból, hogy Menier Paulint sohasem is láttam.

Férj. Az ürdögbe, már százszor is mondtam, hogy személyesen ismerem és beszéltem vele.

Nő. Ön tehát a coulissák mögé jár, hogy a bölgyekkel fecseghessen.

Férj. Így soha sem lesz vége e meddő vitának. Jobb lesz, édesem, ha aludni megyünk.

Nő. Mindebből még nem tudhatom, honnan ismeri ön Menier Paulint. Sokkal szebb volna öntől, ha felne nekem, minduntalan kitérései helyett.

Férj. Már elmondtam egyszer, hogy egy esős napon a tolongásban ráléptem Menier lábára, s hátrafordulék, hogy engedelmet kérjek tőle.

Nő. És ön látni vélte ez alkalommal, hogy barna?

Férj. (nagy léptekkel föl s alá jár a szobában.) Nő. Miért nem válaszol?

Férj. Az ürdögbe mit válaszoljak?

Nő. Igazat kell nekem adnod?

Férj. Már kétszer tévé.

Nő. Más módja van annak.

Férj. Sylvia kissé rosszul érzem magam, légy kiméletes s hagyj fel faggatásaidal. Menjünk aludni.

Nő. Az sem nehéz dolog, ha valakinek nincs igaza, úgy hátrálni meg, hogy betegnek tettei magát.

száma 45, vagy még többel töltene be a választmányt.

Helytelennek tartjuk azt is, hogy a választmány fele részben az örökös és fele részben a rendes tagak közül választassék meg, hol maradnak az alapító tagok?

Mindenki vagyona mértékében járult az egylet alapítójához, elmondhatjuk azt, hogy igen sokan talán megszorításukkal hozták meg az áldozatot, minél fogva hálátlanság lenne az egylettől, ha tagjaival szemben úgy viselkednék mint azt a 1 § előírja.

Nem tartjuk célszerűnek az egylet kebeléből kizárni azokat, kik eddig szorgalmukkal törekedtek a nemzeti eszmét terjesztetni, sőt ellenkezőleg ha azt akarjuk, hogy egyletünk vagyoniag növelkedjék, külsőleg támogatva a fiók körök által előmozdítva legyen az egyes tagoknak szélesebb kört kell engednünk, hogy ez által a nemzeti eszme, minden tagba egy apostolt nyerhessen.

Nem szükkörű egyletet, egy hatalmas egyesületet alkottunk, mely magyar hazánkban a nemzeti erkölcsök és nyelvistapolásra van hivatva.

IRODALOM

* **Ebben a nyári hőségben** valóságos isten áldása, ha egy kedves könyvvel meghuzódhatunk egy lugas árnyas hűsében. Ily nemű szórakozásra a legalkalmasabb a „Képes Családi Lapok” című szépirodalmi hetilap, mely minden tekintetben versenyez a külföldi nemű lapok bármelyikével. Cikkeit a legjobb nevelési írók tolla szolgáltatja, képei a legjobb mesterek ecsetvonásainak reprodukciói, s úgy képen mind írásban mindig modern, mindig aktuális. Évenként négy külön beküldhető regényt ad mellékletül, melyeknek bolti ára egy forint. Különös kedvezményként mindazon előfizető, ki a hat futó egy évre szóló előfizetési díjat egyszerre s ezen kívül még 80 kr. csomagolási és bélyeg költséget küld, még négy külön regényt is kap. Mutatványszámot kívánatra ingyen és bérmentve küld a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala (Bpest, Vadász utca 14 szám saját házában.)

Á * **„Biztosítási és Közgazdasági Lapok”** 3 nagy pályadíjat tűzött ki a következő kérdések megoldására. 1. Mik legyenek a bizt. akadémia tantárgyai? 2. Az állami vagy kényszer biztosítás előnyei és hátrányai.

Es te nem teszel engem szándékosan beteggé az által, hogy már egy óra óta jársz itt körül a butorok közt?

Férj. Hagyj békén, szívesen átengedem a győzelmi tért. (A salonba megy. Madame egy pillanat múlva követi.)

Nő. Mikor lesz már vége a komédiának? Talán én vagyok az oka, hogy igazam van? Azt hiszi, rám nézve nem teljesen mindegy, hogy az ön Menier Paulinje szöke-e vagy barna? De mivel már egyszer szöke, mi érdeke van önnek abban, hogy barna legyen?

Férj. Ugyan hagyj békén, bíz megengedem, hogy szöke. Üsse meg a menkö! Visszavonul az ebédlőbe.)

Nő. (követi) Lehetne annyira udvarias, hogy jelenlétben ne káromkodjék, mint egy kocsis. Mivel a nagyságos ur — nem tudoi mi okból — fel van ingerülve, azt hiszi, goromba is lehet.

Férj. (mégiesen). Most végre föl tudom fogni!

Nő. Mit? Mit akart ezzel mondani?

Férj. Semmit, semmit. De utolszor kérlek, hagyj békén. (Az előszobába menekül.)

Nő. (utána megy) Ah, ön fölfogja Bichárd ur tettét, ki nejét arczul ütötte. Es ön most szívesen cselekednék hasonló, de ne higye ön, hogy oly gyenge vagyok, mint Aglea. Kísértse meg hozzám nyulni, akár csak ujjhegygyel is. (Égészen férjéhez lép.) Nős, nyuljon hozzám... Ah, ön nem meri megtenni? Önnek nincs bátorsága azo gyávasághoz, hogy egy nőt megüssön! Látja e körmeiket itt? Kikaparom önnek mind a két szemét, ha megérint!

Férj. Vigyázz, Sylvia, igen közel jársz az arcomhoz.

Nő. Ereszsze el kezeimet, különben gyilkost, tüzet kiáltok!

Férj. Mérsékd há magadat!

Nő. (a legnagyobb felriadásban.) Ön meg akar gyilkolni, a miért Menier Paulin szöke! De próbálja meg! Csak rajta!

Férj. (dühösen). Oh! (Kirohan az ajtón.)

rányai. 3. A kötelezet biztosítás voltáról. szükséges A lap ma az egyetlen szaklap és hivatalos közlöny Magyarországon.

Színházi jelentés.

Alóírt szinigazgató teljes tisztelettel tudatom Gyulafehérvár és vidéke nagyérdemű közönségével miszerint rövid időre tervezett színvadászt nyitok a napvendülő üvegtérmeiben.

Első előadás szombaton június 19-én Niobe a népszínházban rendkívüli tetszéssel adatott angol bohózat. Második előadás vasárnap, június 20-án a Gyimesi vadvirág Géczy István 2000 korona pályadíjat nyert énekes népszimfonia. 28 tából álló dráma; vigjáték- és operette társulatom kitűnően szervezett, szigorúan felügyelmezt, pontosan összerakult. Műsorom klasszikai remek s a következő újdonságokból van összeállítva; Dolovai nábob leánya, Mariana, Borus szellem, Bernárdo, Montilia, 1000 év, Becsületbíró, Két tácsko, Otthon, Odetta, Tribby, Aubry asszony.

Vigjátékok: Durand és Durand. 4 Evszak. Nők barátja. Niobe. Lethd vize. Népszimfonia és énekes bohózatok: A Gyimesi vadvirág. Leszámolás. A gelei kis király (Géczy István művei.) Telen. Méltóságos Cizmadia. Kisvárosi hírességek. A rezervisták, A primadonna. Uj honpolgár. A Vigéczei. Blitzveiss Kóbi stb. Operettek: Csiterás. Jansfocska. Három csőrű kacska. Kis molnárné. Bernevillei barangok. Madarász. Nap és Hold. Üdvöske. Rika. Pajkos diákok Ripp. Subancz. Eleven ördög. Szép Helena. Szultán. A kis Alamuszi. Koldus diákok. Királyfogás. Virágcsata. Kékasszony stb.

A társulat személyzete: Férfiak: Bokodi Antal. (igazgató) Derék Antal. (rendező) Derenghy István. Cathry Ferencz. Kovács Sándor. Krasznay Andor. Károlyi Lajos. Szebeni Antal. Szilágyi Odón. Baróthy Antal. Pihsi Lajos. Pataki Szilárd. Várady Aladár (kar-nagy) Sándorfi Lajos. Rendek Gyula. Német János. Nők. Bokodiné M. Róza. Károlyné Emilia. Márkuszlona. Várady Aladárné. Szalóczy Irén. Bándi Róza. énekes primadonnák. Szab. né. Fruza Vidorka. Krasznayné. Kovácsné Kovács Lidy. Krecsányi Flóra. Máthé Julia. Bérlet 20 előadásra nyitják a következő árban: Körszék 16 ft. 1. rendű Zártzék 12 ft. II. rendű Zártzék 8 ft. Ugy a bérletek rendezése mint minden előleges intézkedések iránt Károlyi Lajos titkáromat bízom meg. Nagyérdemű közönség! Nagy és jó, de igen költséges társulattal jövőnk ismét tisztelt körükbe. Vállalkozásom egyetlen biztosítéka a bérlet. Bizalommal kérem, hogy előadásaimat tömeges aláírással biztosítani kegyeskedjenek. Mély tisztelettel, Bokody Antal szinigazgató.

Újdonságok.

Gyulafehérvár, 1897. jun. 17.

— **Altmann Leo**, városunk szülötte és büszkesége, ismét hallatja művészetét. Szombaton a cs. és kir. 82 gyalogezred zenekarától rendezendő hangver-

Nő. (utána siet) Ön is azok közé tartozik, kik megverik nejüket; de merjen hát velem kikezdeni!

Férj. (fölmegy a második emeletre.)

Nő. (folyton nyomában). Nyuljon csak hozzám, egyébre sem várok (ökölre szorítja kezét), villogó szemekkel). Igen, igen Menier Paulin azért is szöke... most üssön meg!

Férj. (fölsiet a harmadik emeletre.)

Nő. Ö szöke, szöke... Nős, miért nem nyul hozzám?... Szöke, szöke...

(Negyedik emelet.)

Nő. (dühösen). Ugy van, szöke, szöke, szöke, szöke! — Üssön meg hát, gyáva!

Férj. (még feljebb akar menni, de észreveszi hogy már a padlásajtóhoz ért.)

Nő. Nem mondtam, hogy ön nem mer megérinteni... Mivel egészen a padlásig esalt, hogy tanuk nélkül legyen, próbálja meg hát most, hozzám nyulni. Van-e bátorsága, kérem?

Férj. Örültél tetszel; ugyan hallgass el már!

Nő. Menier Paulin szöke.

Férj. Egy, kettő!

Nő. Szöke, szöke, szöke!

Férj. Három!

Nő. Égészen szöke!

Férj. (kétségbeesetten). Nesze hát!

(Arczul üti nejét.)

Férj. (miután egy ideig szótlanul állt helyén) Százszerszer bocsánatot kérek!

Nő. (sirva fakad). Nem édesem, nekem kell engedelmet kérnem, hogy ennyire fölengereltelek. Nem, volt igazam. Most jut eszembe. Menier Paulin össze tévesztém Nilsson asszonynyal, a híres énekesnővel.

Kölsönös engesztelések és bocsánatkérések után férj és nő szépen karon fogva lesétálnak lakásukra, boldogan, hogy e veszedelmes affaire aránylag ily szerencsésen végződött.

senyen fellépik a fiatal művész, hogy hosszabb időre tervezett művészi körútja előtt még egyszer részesítsen a magasabb zenei élvezetben. Alkalmoszerűnek véljük ezúttal közölni a „Torontál” című napilapnak ezévi május 24-ik számában közölt bírálatát a mi fiunkról, a mely szöszert így szól:

Altman Leo tegnapi szereplésével csak megerősítette azt a szilárd meggyőződésünket, melynek e helyen már ezelőtt két évvel kifejezést adtunk: hogy ebben a fiatal emberben isteni szikra lakozik, mely fényes jövőt biztosít számára. Tegnapi hangversenye arról győzhette meg hallgatóit, hogy azt a két évet, melyet külföldön töltött, komoly, szorgalma tanulásra fordított Technikája még fejlettebb, de ami még kellemesebbben keltett meg bennünket, az az: hogy most már el-elmélyedik a szerző művébe, s a legelrejtettebb mélységekből felhossa az ő istenkegyelte tehetségével azokat a szépségeket miket felfedezni csak a genie-nek adatott. A kéz ügyessége s az érzelme bensősége immár igazi művészszerű avatják Altmanyt. Igen szépen játszo ta Mendelssohn ismert nehéz hangversenyét, különösen a második tételeit keltvén nagy hatást, amikor meglepő portamentot hallatott a fiatal művész. Ragyogó technikával játszotta Hubaynak egy magyar ábrándját s különösen annak frissét, a legszelebb körökben népszerűségnek örvendő Hejre Katit. Zajos tapsokkal jutalmaztak két Wieniawsky kompozíciót, valamint a mesterileg előadott Sarasate féle cigánynotákat, melyekkel a hangverseny harmonikus befejezést nyert. Ehez a bírálatához még még csak annyit teszünk, hogy Altman Leo legutóbbi fellépése óta is sokat tökéletesedett a művészetében.

— **Zárúnnepély az iparos iskolában.** Mindenkor örömtűnkre szolgál, ha a népnevelés ügyével foglalkozó tanfőriak önzetlen munkálkodásának valamelyes kiválóbb eredményéről kell emlékeztetnünk, — de örömtűnk mégis sokkal teljesebb, sokkal bensőbb, akkor, ha a tanfőriaknak az iparos tanoncok sikeres oktatása és művelése érdekében kifejtett fáradozásait, lelkes buzgálkodását tapasztaljuk és az ezek révén elért eredményeket nyilvánosságra hozhatjuk. Mert könnyű ám a tiszta buzgálkodást kiválogatni az elvétve odavetett sejtet, mint a hogy azt az érdemes tanfőriak a rendes népiszkolában teszik s így hivatásuk valódi célját: a tanítást, eredményesen munkálhatják, — de az iparos iskolában, hol vagy kipróbált (kirostált) elemekkel találkozunk, vagy pedig a legelémeibb ismeretekkel sem bíró s a munkában festőleg-lelkileg elyőrtött gyermekek észbeli gondozását veszik magukra, — ez nehéz feladat, — ennek a megoldása okoz nekünk igazi szívbeli örömet. Pedig a feladatot most is megoldották, a gondjaikra bízott közel 120 inasgyerek közül alig akadott egy-kettő, a kiken a vett tanítás nyomai meg ne látszottak volna. Ugyesség a külső megjelenésben, okos, értelmes felelet, a számtani feladatok aránylag könnyed kidolgozása, jártasság a könyvvitelben, és az üzleti életben szükséges tudnivalók tudása, hazánk nevezetesebb városainak kultur iparilag külső ismerése, egyes fontosabb történelmi események, az iparos életből vett epizódok, egészségtani leckeik stb. stb. mindannyian sajátjává váltak. Két igen fontos tárgyat: a könyvviteltant és rajzot sok gondnal kezelték tanító és tanítvány. Az írásbeli dolgozatok többeknél igazán meglepő tisztasághat és helyes beosztásnak; rajzolni különösen a 2-ik csoportban igen szépen tudnak; e tárgy iránt úgy látszik a tanulók leginkább is érdeklődnek. — A tanítást a letelt iskolai évben Wagner Sándor főgymn. tanár, Sipos Elek áll. el. isk. igazgató-tanító, Fogarassy János ny. néptanító, Altmann József izr. népisk., Chós György róm. kath. isk. vezértanítók, Hecksch Ignác izr. isk. és Halmai István áll. el. isk. tanítók végezték, kik mindannyian vállvetett erővel igyekeztek az iparosok ifjú nemzedékét a tudás áldásaival megismertetni. A zárúnnepélyen megjelent a tanítói kar teljes számban, Avéd Jákó igazgatóval, a ki köszönetet mondott Novák Ferencz kir. tanácsos-polgármesternek, mint az iskola fenntartó város fejének. A polgármester buzdító szavakat intézve a legifjabb iparosokhoz, elismerését fejezte ki a tanítói karnak buzgó és eredményes müködéséért. A derék tanítói kar meg is érdemelte az elismerést, s mi csak örvendeni tudnánk, ha az elismerésben a tanító úrnak nemcsak a formális illendőséget vélnek látni, de abból ösztönt merítenének a további buzgalomra.

— **Az izr. iskola nyári mulatsága** váratlan szép időjárás mellett tartatott meg a lövészet kertben. Mintha csak az ég megkönnyőült volna a szegénysorsu gyermekeken, a kiknek javára rendeztetett ezen mulatság, több napi esőzés után az ég kiderült, az est pompás volt. Az intelligens közönség kizárandokolt és letette áldozatát a jótékonyaság oltárára úgy, hogy a bevétel 170 ft volt dacára annak, hogy Jonász Adolfiné öpnagysága mint minden évben ugy most is bőven gondoskodott a szegény gyermekek estebédjéről. Dr. Mayer Ödönné édes anyja nyomdokaiba lépve, hozzá járult szintén izletes étkekkel oly mértékben, hogy a nagyszámu idegen gyermekek is, kiknek szülei nem voltak jelen, részt vehettek a pompás ozsonnában. Hét órakor a midőn az iskolás gyermekek a mulatságtól elfáradva zeneszóval kísérve hazamentek, kezdődött a „nagyok” tánca, mely kedélyes mulatság egészen éjfélig tartott. Dicséretreméltó buzgalommal működtek: Deutsch Miksa könyvelő úr, ki a pénztáruoki, és Lassner Tódor ur, ki a táncrendező

tisztséget látták el miért is a jótékonykodás nevében ezen uraknak jól érdemelt nyilvános köszönet szavaztatik. Köszönetet mondunk a nagylelkű fölfizetőknek és pedig: Felfizettek: Bruckmann S. 2 frt., Löbl Adolt gazdatiszt 1 frt., Körner József 1 frt., Gelb János 1 frt., Mendel Manó 3 frt 50 kr., Schwartz Leopold 50 kr., Dr. Deutsch Mór iskolasz. elnök 3 frt 50 kr., Moreno Illyés 50 kr., Schuller Lajos 1 frt., Dr. Téri Odón 1 frt., Fischer Sándor főrabbi 50 kr., Faludi Sándor 50 kr., Ungár Albert 1 frt., Deutsch Lázár 50 kr., Fröhlich Gyula, 2 frt., Deutsch Dávid 50 kr., Klärman József 50 kr., Becker Mátyás (Bisztra) 50 kr., Jónás Adolf hitk. elnök 3 frt 50 kr., Dr. Mayer Odón 3 frt 50 kr., Dr. Hartenbaum Simon 2 frt., Mukácsy Zs. 2 frt., Fürst Dávid 2 frt., Springer Dávid 50 kr., Klüger Bernát 50 kr., Rosenberg S. és Glük Lajos (N. Enyed) 25-25 kr., Weisz Bernát 50 kr., Márton Ignác 1 frt., Weisz Henrik butorkereskedő 1 fr., Weinberger Lipót 2 frt., Kóbor Tamás Bpest 50 kr., Stern Henrik 50 kr., Mendel Lipót 50 kr., Auspitz Jakabné 50., Moskovitz Herman 50 kr., Szentgyörgyi Mór 50 kr., Kohn Jakabné 50 kr., Ráfáel Sanna (Felgyógy) 1 frt., Deutsch Adolf 1 frt., Jónás Géza 1 frt., Jónás Gyula 1 frt., Zeller Izidor 1 frt., Lassner Tivadar 1 frt., Schwartz Mihály 1 frt., Lobstein Vilmos 1 frt., Altmann Leo 1 frt., Deutsch Miksa 1 frt., Deutsch Manó 1 frt., Lobstein Izidor 1 frt., Fuchs Nándor 1 frt., Dr. Mendel Manó 1 frt., Papp Gy. 1 frt. Fogadják a nemesszüvi adakozók úgy az iskolaszék mint a rendező bizottság legforróbb köszönetét.

— **Meghívó.** A gyulafehérvári izr. népiskolában a f. tanévi zárvizsgák a következő sorrendben fognak megtartani: 1897. évi jun. 27-én d. e. 8 $\frac{1}{2}$ órakor az I—II. osztály, d. u. 2 $\frac{1}{2}$ órakor a III., 28-án d. e. 8 $\frac{1}{2}$ órakor a IV—V. oszt. E vizsgákra, úgy mint a f. évi június 26-án, szombat d. e. 10 $\frac{1}{2}$ órakor az új templomban tartandó ünnepélyes zármentisiztetésre a Szerk. úr tisztelettel megbívatik. Gyulafehérvárt, 1897. jun. 29. Az iskolaszék elnöksége.

— **Értesítés.** A pápai, állami tanítóképző I. osztályában az 1897/8 tanévben 15 állami, teljes ingyenes; 10 dunántúli, ref. egyházkerületi, teljes ingyenes s 10 ötvenforintos, állami; összesen; 25 állami és ref. egyházkerületi, teljes ingyenes s 10 állami, kedvezményes, együtt: 35 *segédállomása* lesz betöltendő. Folyamodványok jun. 29-ig ide küldendő. A fölvételi vizsgálatok jun. 29-én tartatnak, melyre az *elégtelen* osztályzatú, avagy IV. gimnázialis, vagy polgáriskola osztály nem végzett növendékek kötelezetnek. A tanév szeptember hó 1-én pontosan megkezdődik. Pápa, 1897. évi június hó 1-én. Szóváthy Lajos, igazgató.

— **Hirdetmény.** I. Gyulafehérvárt az utas. lakatya ujjáépítési munkálatok, szállítások és mellék-szolgáltatások biztosítása céljából, a cs. kir. közös Hadügy-Miniszteriumnak 8-ik osztálya által 1897. évi május 6-án 782. H. B. szám alatt kelt rendelete folytán 1897. évi június hó 26-án délelőtt 10 órakor, a nagyszabonai katonai építő-osztály irodájában (Fleiseber-utca 22. házszám alatt) írásbeli ajánlati tárgyalás fog megtartatni. 2. A vállalkozásra hajlandók tehát meghivatnak, írásbeli ajánlataikat benyújtva ezen tárgyaláson részt venni. 3. A véghezvitelre kiadandó munkák következők lesznek: a) A föld- és építőmesteri munkák előirányoztatnak 109,064 fr. 22 kr. b) Acsműves munkák előirányoztatnak 10,117 frt. 46 kr. c) Asztalos munkák előirányoztatnak 14,498 frt. 88 kr. d) Lakatos munkák bezár. a hengeredett vashordsin szállítás előirányoztatnak 40,743 frt. 40 kr. e) Kőtaragó munkák előirányoztatnak 690 frt 97 kr. f) Bádigos munkák előirányoztatnak 2,654 frt. 35 kr. g) Cserépfedő munkák előirányoztatnak 2,602 frt. 59 kr. h) Üveges munkák előirányoztatnak 1,411 frt 67 kr. i) Mázoló munkák előirányoztatnak 1,028 frt. 90 kr. k) Különféle munkák előirányoztatnak 13,241 frt, 74 kr. Összesen 196,053 frt 72 kr. 4. Az összes munkálat csak együttesen azaz csak egy vállalkozónak adatik ki. 5. Az ajánlatok az illeték százalékából leengedés, vagy pótlék adásialtal, s az előirányzat egységes árak alapján len lesznek teendő. 6. A versenyzett feltételei, melyeket mindegyik ajánlattevő köteles betartani, hogy így ajánlatára tekintett vétetbessék, továbbá a pontosan követendő ajánlatminták, az 1-ső pontban említett irodahelyiségben átvételi elismervény mellett átveendő. 7. Ugyanott vannak a megköthető szerződésre vonatkozó általános és különleges feltételek, továbbá a költségvetések és más építési segédesszközök, a versenyző vagy igazolvány melletti helyettesének elismervény elenében betekintésre a reudes hivatalos órákon naponta 1897-ik évi június hó 14—25-éig átnézhetők. Az építési segédesszközök csak megközelítően nyulnak támaszpontot a teljesítések terjedelmére, úgy szintén az érdemösszeg számaira. A pályázó által letendő bánatpénz, az összes költségek 5 százaléka lesz, így tehát 9,800 forinttal állapított meg. Ezen bánatpénz a tárgyalásra kitűzött időpont előtt, az alólikt latonaj építő-osztály pénztárába letéti nyugta mellett átadandó. 9. A vállalatnyertes által letendő óvadék, a bánatpénz kettős összegében lett megállapítva. 10. Minden egyes

versenyzőnek szem előtt kell tartania, hogy ő az általános feltételek 1-ső tétele szerint, az állam általi nyilátra vonatkozólag, az ajánlat elfogadása iránt a viszszaalépésről, valamint a törvényszertien meghatározott határiból betartása, ígérte vagy ajánlatának elfogadásáról lbmond, és hogy az általa tett ajánlat. annak benyújtása nagfátói visszavonhatatlanul az ő részéről kötelező, ellenben az állam csak azon naptól kezdve lesz törvényesen kötve, midőn az arra hivatolt katonai hatóság ahoz jóváhagyását megadandja. Nagy-Szeben, 1897. június hó 12-én. A cs. és kr. katonai építő-osztály kezelő bizottságától Nagy-Szebenben.

— **A születések és halálozások aránya**
A földön minden évben tudvalevő eg 33 millió ember születik és ugyanannyi hal meg. Mindamellett a születések száma valamivel nagyobb a halálozások számánál esenek a százalékat igyekezett megállapítani nemrég Janssens belga statisztikus. A barbar nepeknél a százalék sokkal nagyobb mint a művelt nemzeteknél. Ha Oroszországtól eltekintünk, akkor Európában a lakosság növekedése legkisebb Franciaországban, hol csak $\frac{1}{1000}$ -ed-e országban, hol a szaporodás $\frac{14}{1000}$ Belgium $\frac{2}{1000}$ t, körülbelül közepén.

— **Időjárás.** Az időjárás a múlt héten éppenséggel nem volt kielégítő. Az ország számos vidékén erős zápor és vihar volt és a rozsdáról, talajvizről, a vetések megdőléséről és üszgről szaporodtak a panaszok. A vegetáció ugyan előrehalad és a buza kalászt vet, de a verőfény hiánya miatt az sokkal lassabban törtenik mint máskor. A külföldön szintén borús és esős volt az időjárás. A vetések állását Ausztriában az osztrák földművelésügyi miniszter hivatalos jelentése szerint a rossz időjárás sok helyen érzékenyen megkárosította. Különösen a hideg eső és hideg szelek hatása érezhető az őszi vetéseken, míg egyes vidékeken változatlan maradt állapotuk. A rossz időjárást leginkább a rozs selyette meg. A tavaszi vetésekre kedvezőtlen idő anyiból volt káros, hogy a vetési munkálatokat késleltette, sőt helyenkint az előrehaladt évad miatt lehetetlenné tette. Az árpa és a zab vetését a déli róna kivételével május 15-én még nem fejezték be. Franciaországban a terméskilátások nem kedvezők, mivel egyrészt kevesebb a bevetett terület, másrészt még a vetések állása nem kielégítő. Németországban közepes a vetések állapota, de ott is sok az eső. Oroszországból kevés panasz érkezik és a körülmény, hogy az ottani kikötőkből jelentékeny mennyiséget exportálnak, arra mutat, hogy a vetések állása kedvező. Romániában az utolsó hetek folyamatos esőzése teljesen elrontotta a jó terméskilátásokat. Első sorban a repeze szenved kárt, mert az aratás rendszeren május hó végével szokott lenni és a termés most immár elveszetteknek tekintendő. A túlságosan buján nőtt téli buza még ott is megdült, a hol távol-esik a tulajdonképeni elöntött területtől és attól lehet tartani, hogy a folytonos esőzés következtében a szárra rohad el. A nyári vetések valamivel jobban állnak, de már ezek is sárgulni kezdenek és ha hamarosan nem áll be tartós szép meleg idő, ugy nagyon silány termésre van kilátás. Északamerika kilátása a tavaszakra nézve kedvező, míg a télibuza különösen Missouri és Indiában beállott károkat javulhatatlannak tartják a mi az összehuzamot tetemesen fogja befolyásolni. De mintán ez idén nagyobb terület lett nyári búzával bevetve, ugy mégis nagy reményekkel néznek a jövő buzatermés elébe. Kaliforniában valamint a déli államokban az aratás megkezdődött, sőt már első szállítmányok is érkeztek az atlanti kikötőkhöz.

— **Az orvosi felelősség.** Egy franciaia lapban olvassuk, hogy egy varennesi orvost nagy fájdalomban szenvedő nőhöz hívtak, a kinek morium-befekendést adott. A beteg erre jobban érezte magát és elaludt. Két óra múlva hozzátartozói fel akarták ébreszteni, de nem tudták. Újból elhívták az orvost, ki midőn a betegszobába lépett, a beteg leánya azzal vádolta, hogy megölte az anyját. E rettenetes vád batosza alatt az orvos elájult, hanyat esett és fejét egy ütőte fejét egy butoradarabhoz, hogy a koponya alapja eltört és meghalt. Pár perc múlva a beteg telebredt és teljesen fájdalom nélkül volt.

Nyiltér*)

Foulard-selyemet 60 krtól

3 frt frt 35 krig méterenként. — japáni kínai stb. a legújabb mintázattal és színekben u. m. fekete fehér és színes **Henneberg-selyemet** 45 krtól 14 frt 65 kr. méterenként sima csikos kockázott mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben 2000 szín és mintázattal stb. a megrendelt árukat postabér és vámmentesen házhoz szállítva valamint mintákat postafordultával küldenek **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyárak Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Hirdetések.

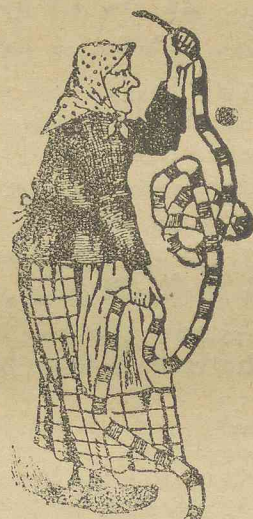
Szomoru—de igaz,

hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint **egészségünkre.** Ha ruháinkon a legparányibb szakadékok észlelünk, sietünk azt legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez testi egészségünkkel az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, főtájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Ugyet se vetünk rá. Hát ez **vétkes könnyelműség,** mely később keservesen megboszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, épp ugy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen keznél. **A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése,** a mit — idejekorán használva. Egger kellemes ízű **Sodapasztilája** csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.) **A tüdő, torok é mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek.** Egger kitűnő ízű **Mellpasztilája** megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadohoz 25 kr.) Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár **Nádorgyógy-szertár.**

(Dr. Egger Leó és Egger J.)

Budapest, Váci-körut 17.

A pánlikagilisztában és gyomor-bajban szenved az emberiség fele része.

A szenvedő emberiség vigasztalására és segélyére!

Kik galanditérgekben és gyomor-bajban szenvednek!

Pánlikagiliszták

fejéstől és gyomor-baj a páfrány-tokocska által, tájadalom nélkül jót állás mellett, a legrovidebb idő alatt (6 percz alatt) teljesen elhajtható

Egyedül valódi kapható

Schneider József

gyógyszerésznél,

Resiczán főutca 3

(Délmagyarország.)

Védjegy.

Ezen kitűnő gyógyszer tájadalom nélküli, gyors és biztos eredményéért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha a pánlikagiliszták-féreg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. — **Törvényesen védve.** — Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére **frt 3.50** postai utánvétellel vagy a fenti összegnek előre való beküldésével. A *pánlikagiliszták tünetei a következők:* az arcz halvány-sárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesóványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emésztetlenség, étvágytalanság, felváltva mobó étvágygyal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások és szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemelés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomorbél, gyakori felbőgés, bélgörcs, hengergetés, hullámszerű mozgások, szűz szívó fájdalmak és szurások a belekben, szívdobogás, a vérkeringés rendtelenségei különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főtájás, a buskomorságra való hajlam, életunság és a halál óhajítása. Továbbá itt minden gyógyszer kapható. **Santokocska** hatásukban felülmulthatlanok, gyorsan és biztosan gyógyítanak nőknél és uraknál elgyengült férfierőt, bugycsófolásokat, folyásokat nőknél és uraknál befecskendezés nélkül. Egy doboz ára 2 frt 50kr. Makacs baj ellen egy dupla adag 4 frt. Mind egyedül valódi kapható:

Schneider J. gyógyszerésznel, Resiczán,

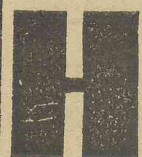
fő-utca 3. (Délmagyarország)

Millió betegnek segített már ez a szer

Itt még kapható a legjobb iszákosság (részegség) elleni szer, 1 iverg ára 2 frt. Öreg bajnál 4 frt.

Kronsteiner Károly, Bécs, III. Hauptstrasse 120.

Első es. és kir. osztr. magyar szabadalm.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁRA

(saját házában)

Arany érdemjellel kitüntetve.

Szállít: Nagyhercegi gazdaságok, cs. és kir. katonaintézetek, vauitak huta-tárulatok, építészeti társulatok, építőmestereknek valamint gyárosok és nagy birók számára. Ezen homlokzat-festékek, a melyek mérszben feloldhatók, száraz állapotban, poraként 40 kilóméter mintában kilója 16 kr. ártól kezdve szállítanak és tiszta színezetűre nézve az olajsínnal teljesen hasonló.

Olajfesték viddolacok saját találmány, laokok, festékek, ecetek stb.

Mínialap va' mint utasítás ingyen.

Valódi brünni posztószövetek

Egy vég	frt 3.10 jó	valódi gyapjából.
3.10 méter hosszú	frt 4.10 jó	
teljes úri öltöny	frt 4.80 jó	
ára csak	frt 6.— jobb	
	frt 7.75 finom	
	frt 9.— igen finom	
	frt 10.50 legfinomabb	

Egy vég egy fekete szalonöltönyhöz 10 frt. Felöltőszövetek loden, peruvien, dosking, állami és vasuti tisztviselőknek való szövetek legfinomabb kamugarn és chev'otokat stb. stb küld gyári áron, a pontos és szolidnak ismert

posztógyári raktár

Kiesel-Amhof Brünnben.

Minták ingyen s bérmentve, Minták szállítás.

Figyelemreméltó! A t. közönségnek fontos azt tudni hogy a szövetek közvetlen helyről való beszerzés esetén sokkal olcsóbban kapja mint a közvetítő kereskedelem útján. A Kiesel-Amhof brünni cég az összes posztókat valódi gyári áron küldi szét és nem számítja hozzá a magánvevőt annyira megkárosító ugynevezett szabóengedményt

Védjegy 19. és 20. sz.

Kapható: Fröhlich Gyula, Holstein Sámuel, Jakabffy Albert, Misselbacher J. B., Marcel E. gyógyszer, Szentgyörgy M. gyógyszer, Wallentin L. keresk.

SÓSBORSZESZ

általános elismert kitűnő házszer, különösen a **bedőrszülés** **kenő-gyuró-gyógymódjánál** (massage igen jó hatású. Ajánlható egyszerűen **fogtisztító szerül** is, a mennyiben a **fogak f nyit** elősegíti, a **foghust erősíti** és a **száj tiszta, szagtalan** ízt nyer a szesz elpárolgása után, ugyszintén **fejmosás** ra is, a **hajdegelek** erősítésére, a **fejkorpa lepródés megakadályozására** és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90, egy kis üveg ára 45 kr.

Brázay Kálmán

Budapest, IV. Múzeum-körút 23. sz.

M. gyógyszer, Wallentin L. keresk.

WERTHEIM

kettős tűzésű VARROGÉPEK.

Elsőrendű német gyártmányt házi- és ipari használatra szállítók Bécsből az osztrák-magyar monarchia minden helyére

Magaskaru lábgép . . . 35 frt 50 kr.

Magaskaru kézgép . . . 31 frt 50 kr.

Körhajógép . . . 49 frt — kr.

30 napi próbaidő. 5 évi jótállás

Minden gépet, mely a próbaidő alatt nem bizonyul kitűnőnek költségre kifogás nélkül visszaveszem.

Árjegyzék és varrásminta kívánatra rendelkezésre áll.

Varrógép-szétküldési czég:

Louis Strauss,

a cs. k. államhivatalnokok egyletének szállítója.

Bécs, IV, Margarethenstr. 12. d. h.

Vevők köréből.

Közzétételre való beleegyezéssel

F. évi jan. 7. kelt levelét megkaptam és forró köszönetemet fejezem ki a varrógépért; nagyon meg vagyok elégedve, mert a mennyiben kipróbáltam teljesen megfelel várakozásomnak. Ha valaki varrógépet venni akarna, szívesen önhöz utasítom vagy magam is írok.

Rudária Krassó Szőrény m., 1897. január 13.

Dídraga Dim

Hirdetések jutányos áron felvétet-

nek e lap kiadóhivalában.

Ki iszik

Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki a ki félti az egészségét és mégsem akar lemondani a kávé megszokott kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner-kávé hozzáadétele által elvész az idegizgató babkávénak általános ismert és rendes használatnál annyira egészségreontó hatása. *****

Mindenki a kinek egészségét valami megrontotta. Különösen ideg- és gyomorbántalmakban szenvedőknél sok ezer esetben a legegészségesebb és a legkönnyebben megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé. *****

Minden asszony és gyermek, a kiknek gyöngye szervezetére különösen jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kellemes, enyhe íze miatt, úgy babkávéllel keverve, mint tisztán nagyon szeretik. *****

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de izletes és a mellett egészséges kávétalt mégsem akar magától megvonni. Takarékosági szempontból is ajánlatos a Kathreiner-kávé, akár babkávéllel vegyítve, akár tisztán.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé

valóban egészségi és családi kávé, a mely szemekben a legjobb malátából készül; a babkávé kedvelt ízét a Kathreiner-féle gyártási mód adja meg neki, a mely a leghíresebb szektetintályoktól elismerve, minden művelt államban tért hódított. Csak a Kathreiner-kávé egyesíti magában a babkávé kellemesen ingerlő ízét és a maláta-kávénak egészséges, orvosilag elismert és meg erősített előnyeit. *****

Kérelem:

Tévedések és megkárosodás kikerülése végett bevásárlás alkalmával tessék jól vigyázni az eredeti dobozra, a melyen ez a felírás van **Kathreiner**.

Az olyan csomagban, a melyen nincs rajta a **Kathreiner** név, hamisított kávé van.

Mindenkor

utolérhetetlenek maradnak a

PREMIER-

KERÉKPÁROK

mert csak ezek vannak

helical-csőből

megalkotva, ami pedig a legnagyobb ellenképesseget, tökéletes precíziót, legkiválóbb szerkezettel és könnyed futóképesseget kölcsönöz nekik.

THE PREMIER-CYCLE Co. Ltd. (Hillmann Herbert & Cooper)

Gyárak:

EGER COVENTRY DOOS

(Csehország). (Anglia). (Nürnberg mellett)

Evenként 60.000 kerékpár készül.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egyedüli raktár:

Jäger Tamás

Gyulafehérvár.

Nyomatott Papp Györgynél Gyulafehérvár.